

**PROVINCIALE
ARCHITECTUURPRIJS
'PATRIMONIUM VOOR
DE TOEKOMST' 2015**

Openbare, publieksgerichte
en bedrijfsgebouwen

**VLAAMS-
BRABANT**

8

Kerkhofhuisje | Sint-Ulriks-Kapelle (Dilbeek)

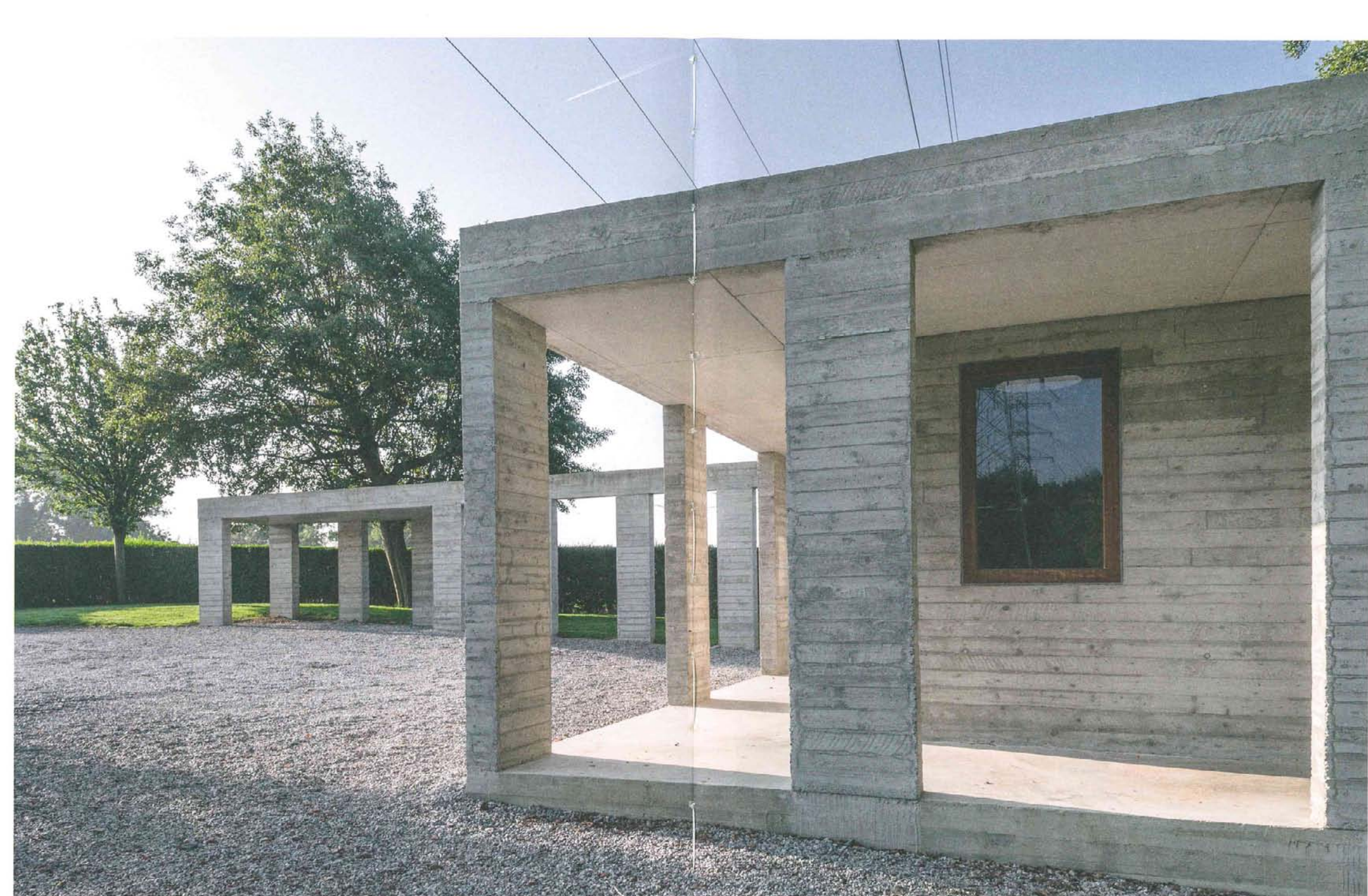
EEN GEBOUW, EEN KOMMA IN HET VERHAAL VAN LEVEN EN DOOD

Acht gebouwen, acht verhalen. Ze spreken over leven en dood. Over school lopen, cultuur beleven, muziek en drama leren, dienst verlenen, werken...

Na de grote beschouwingen over afscheid nemen en omgaan met de dood in het crematorium van Holsbeek sluiten we de verhalen over architectuur in de provincie af op de begraafplaats van Sint-Ulriks-Kapelle.

Het ontwerpbureau TRANS architectuur won de wedstrijd voor een begraafplaatshuisje in 2012.

De opdracht vroeg om het vervangen van een bestaand onderhoudshuisje op de begraafplaats van Sint-Ulriks-Kapelle. De architecten kozen radicaal om het gebouw quasi in één materiaal op te trekken. Zo drukten ze de kostprijs erg en kwam er budget vrij voor 'meer'. Dit extra vertaalde zich in betonnen portieken die zich rond het huisje plooien als een galerij. Eén portiek-arm strekt zich uit naar de straat, waardoor er tussen huisje en straat een betekenisvolle en serene ruimte ontstaat.

Hoe klein kan deze opdracht wezen: een onderhoudskot met wat sanitair en plaats voor een kruiwagen, een schop, een emmer... werkgerei voor de grafdelvers, de mannen die het vuile werk moeten opknappen.

De architecten hebben er alles aan gedaan om de banaliteit op de begraafplaats te verwijderen, om een kleine serene wereld voor de dood te creëren.

De manier waarop het onderhoudshuisje zich verhoudt tot de colonnade, de bank die beschutting krijgt tegen de muur van het huisje en onder het dak van de galerij, maar juist gepositioneerd zit om de zon te vangen...

Dit is een plek waar mensen stil kunnen worden. Even. Want dit gebouwtje is niet veel meer dan een nietige komma in het verhaal van leven en dood.

De architecten rekten het programma op van een onderhoudshuisje tot een soort Griekse tempel waar de colonnades je ook omarmen voor je het heiligdom betreedt. Hier is het niet de bedoeling dat mensen het huisje betreden, maar de overdekte galerij, de bank... het zijn deze elementaire deeltjes die de plek architectualiseren en waardigheid verlenen.

"Een gebouw realiseren op een kerkhof is een delicate taak, volgens de architecten van TRANS, omdat de rust tijdelijk verstoord wordt. "De opdracht was om een serene plek te maken die een patrimonium voor de toekomst is. De begraafplaats te Sint-Ulriks-Kapelle gaat om met extremen.

De site wordt geflankeerd door een grondstation voor elektriciteitsdistributie en de Brusselse ring. Gelegen tussen de overmaatse bedrading van twee hoogspanningspylonen, strekt de begraafplaats zich uit tegen de glooiingen van een landschap dat verder ongemoeid is gelaten.

De utilitaire realiteit van de nabije grootstad staat haaks op de sereniteit die een begrafenisritueel veronderstelt. Het ontwerpvoorstel zorgt voor weerwerk: het ritueel wordt bij de hand genomen.

Een eenvoudige colonnade in L-vorm onthaalt de bezoeker en geeft de entree rugdekking ten opzichte van het grondstation. Enkele vergezichten worden gekaderd in een illusoire, bijna naïeve poging de dominante realiteit te vergeten.

Rouwenden vinden er een plek om te schuilen en dierbaren te groeten."

De aannemer kreeg van TRANS architectuur een gedetailleerd dossier, inclusief bekistingsplannen, zodat alles minutieus kon worden uitgevoerd, binnen termijn en budget.

Markant: het gebouw bestaat voor 95 % uit ruwbouw. Ter plaatse gestort beton. De ambachtelijk getimmerde planken laten hun sporen na in de betonnen kolommen.

Die menselijke aanwezigheid, af te lezen in het ambacht waarmee de bekisting werd gemaakt, de plank, een kolom, een bank, een huisje... Al deze kleine, subtiele elementen maken dit kleine project tot een integer pleidooi voor architectuur. Tot een spiegel ook, van menselijkheid.

